

Araştırma Makalesi / Research Article

**TRUMPİZM VE TRANSATLANTİK İLİŞKİLER
AVRUPA BİRLİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİLER**

**Murat ERCAN¹
Kürşad Emrah YILDIRI^{2*}**

Öz

Bu çalışma, Donald Trump'ın 2025 yılında yeniden Amerika Birleşik Devletleri başkanlığına seçilmesiyle birlikte uluslararası sistemde şekillenen yeni dinamikleri ve Trumpizm'in Avrupa Birliği üzerindeki olası siyasi ve ekonomik etkilerini analiz etmektedir. Trump'ın, başkanlık görevine başlamadan önce ve sonrasında dile getirdiği söylemler, küresel düzeyde devam eden krizlerle birleşerek transatlantik ilişkilerde yeni gerilim başlıkları doğurmuştur. Çalışmada, bu çerçevede Trumpizm'in temel ideolojik ve politik parametreleri incelenirken, Pax Americana'nın geleceği ve Trump dönemi dış politikasının realpolitik yaklaşımla kurduğu ilişki de tartışılmaktadır. Ayrıca çalışmada, ABD'nin dış politikada benimsediği korumacı ekonomi anlayışı, uluslararası kuruluşlara yönelik mesafeli tavrı, yayılcı söylemleri ve göçmen karşıtı politikalarının Avrupa Birliği'nin siyasi bütünlüğü ile ekonomik istikrarı üzerindeki muhtemel etkileri analiz edilmektedir. Mevcut gelişmelerin tarihsel süreç ve güncel uluslararası ilişkiler teorileri ekseninde ele alındığı bu çalışmada, Trumpizm'in küresel düzen ve Avrupa merkezli uluslararası dengeler üzerindeki yansımalarını çok boyutlu bir perspektifle tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Trumpizm, Transatlantik İlişkiler, Pax-Americana, Avrupa Birliği

JEL Kodları: H83, F50.

**TRUMPISM AND TRANSATLANTIC RELATIONS
IMPACTS ON THE EUROPEAN UNION**

Abstract

This study analyzes the new dynamics shaping the international system with Donald Trump's re-election as President of the United States in 2025 and the potential political and economic effects of Trumpism on the European Union. Trump's rhetoric before and after taking office, combined with ongoing global crises, has given rise to new tensions in transatlantic relations. Within this framework, the study examines the fundamental ideological and political parameters of Trumpism, while also discussing the future of Pax Americana and the relationship between Trump's foreign policy and realpolitik. In addition, the study analyzes the possible effects of the US's protectionist economic approach in foreign policy, its distant attitude towards international organizations, its expansionist rhetoric, and its anti-immigrant policies on the political integrity and economic stability of the European Union. In this study, which examines current developments within the framework of historical processes and contemporary international relations theories, the reflections of Trumpism on the global order and Europe-centered international balances are discussed from a multidimensional perspective.

Keywords: Trumpism, Transatlantic Relations, Pax-Americana, European Union

JEL Codes: H83, F50.

¹ Prof. Dr., Anadolu Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-1315-9200

² Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, , ORCID: 0000-0002-7824-4916

* **Sorumlu Yazar** (Corresponding Author): keyildirim@anadolu.edu.tr

Başvuru Tarihi (Received): 01.05.2025 **Kabul Tarihi** (Accepted): 17.07.2025

Giriş

Donald Trump'ın 20 Ocak 2025 tarihinde Amerika Birleşik Devletleri'nde başkanlık görevine yeniden başlamasıyla birlikte ikinci Trump dönemi de başlamış oldu. Ancak, Trump'ın göreve başlamadan önce müttefik ülkelere yönelik yaptığı açıklamalar, uluslararası alanda büyük yankı uyandırmış ve küresel ilişkileri derinden etkilemiştir. Bu açıklamalar, Avrupa'da devam eden Rusya-Ukrayna savaşının yarattığı belirsizlik ve gerilim, Orta Doğu'da İsrail'in bölge ülkelerine yönelik saldırıları ve Gazze'de yaşanan insani kriz gibi faktörlerle birleşerek uluslararası ilişkilerde daha karmaşık bir tablo ortaya koymuştur. Ayrıca, Trump'ın Panama Kanalı'nın kontrolünün ABD'ye devredilmesi, Meksika Körfezi'nin "Amerikan Körfezi" olarak yeniden adlandırılması ve Kanada ile Grönland'ın ABD'ye katılma yönündeki açıklamaları, yalnızca müttefik ülkeler arasında değil, Batı dünyasında da yeni çatışma potansiyellerini gündeme getirmiştir. Bu öneriler, ABD'nin dış politikadaki yönelimlerinin, Batılı müttefiklerle olan ilişkilerini nasıl etkileyebileceğine dair endişeleri artırmış ve transatlantik ilişkilerde gerilimi tırmandırmıştır.

Trump, "Amerika'yı Yeniden Büyük Yapalım" sloganını benimseyerek, Amerika Birleşik Devletleri'ni küresel bir güç merkezi haline getirmeyi hedeflemiştir. Bu ideoloji, öncelikli olarak sınır güvenliği, ulusal değerlerin korunması ve ekonomik bağımsızlık gibi konulara odaklanırken, aynı zamanda modern toplumsal ve küreselci yaklaşımlara karşı eleştirel bir duruş sergilemektedir. Trump'ın temel ilkeleri arasında geleneksel aile yapısının savunulması, Amerikan tarihinin gurur kaynağı olarak yeniden vurgulanması ve ulusal çıkarların her şeyin önünde tutulması yer almaktadır. Bu bağlamda, Trump'ın politikalarını şekillendirirken, özellikle küresel düzeydeki çok taraflı yaklaşımlara karşı mesafeli bir tutum benimsemesi ve kendi ülkesinin çıkarlarını öncelikli olarak görmesi pekiştirilmiştir. Fakat bu anlayış, yalnızca iç politika düzeyinde değil, aynı zamanda dış politikada da Amerika'nın izole bir yol izlemesine ve diğer devletlerle olan ilişkilerinde ulusal çıkarları merkeze almasına yol açmıştır. "Trumpizm ve Transatlantik İlişkiler Avrupa Birliği Üzerindeki Etkiler" başlıklı bu çalışmada, öncelikle ABD siyasetini derinden etkileyen ve Donald Trump'la birlikte ortaya çıkan Trumpizm olgusunun temel dinamikleri incelenecek; bu akımın siyasi, ekonomik ve ideolojik unsurları sistematik bir şekilde ortaya konulacaktır. Bununla birlikte, çalışmada, küresel düzenin temel taşlarından biri olan Pax Americana'nın geleceği ve Trumpizm'in realpolitik ile olan etkileşimi analiz edilecektir. Çalışmanın son bölümünde ise, Trump'ın izlediği politikaların genelde küresel sistem, özelde ise Avrupa Birliği üzerindeki olası siyasi ve ekonomik etkileri, mevcut veriler ve teorik çerçeveler ışığında tartışılacaktır. Bu çalışmada ayrıca, Trump'ın korumacı ticaret politikaları, yayılmacı dış politika yaklaşımları, NATO başta olmak üzere uluslararası kuruluşlara yönelik eleştirel tutumu ve göçmen karşıtı söylemlerinin, Avrupa Birliği'nin siyasi bütünlüğü ve ekonomik istikrarı üzerinde ne tür etkiler yaratabileceği sorusunun yanıtı aranacaktır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş olup, literatür taraması yoluyla Trumpizm'in temel dinamikleri analiz edilmiştir. Ayrıca, karşılaştırmalı analiz tekniği kullanılarak, Trump dönemi dış politika söylemlerinin Avrupa Birliği üzerindeki etkileri tarihsel ve kuramsal bir çerçevede değerlendirilmiştir. Çalışmada, güncel siyasi gelişmeler, resmi açıklamalar, uluslararası ilişkiler literatürü ve medya yansımaları esas alınarak kapsamlı bir içerik analizi yapılmıştır.

1. ABD Siyasetini Şekillendiren Yeni Akım ve Temel Dinamikleri; Trumpizm

Donald Trump'ın pragmatik yaklaşımı ve ani açıklamalarıyla şekillenen siyasal tarzı, Trumpizm'i belirli bir ideolojik çerçeveye oturtmayı zorlaştırmaktadır. Ancak, Trump'ın söylem ve politikalarına bakıldığında, bu siyasal akımın temel bileşenlerini belirlemek artık mümkün hale gelmiştir. Bu çerçevede Trumpizm, ABD siyasetinde derin etkiler yaratan ve geleneksel politik normları sarsan bir akım olarak öne çıkmaktadır. 2016 yılında Donald Trump'ın başkan seçilmesiyle belirginleşen bu siyasi hareket, popülizm, milliyetçilik, anti-küreselleşme ve elit

karşıtlığı gibi unsurlar etrafında şekillenmiştir. Ancak Trumpizm'i yalnızca belirli bir liderin etrafında toplanan bir siyasi fenomen olarak değerlendirmek eksik kalacaktır. Aksine, bu hareket, ABD'nin sosyo-ekonomik ve kültürel dinamiklerindeki yapısal değişimlerin bir sonucu olarak da ele alınması gerekmektedir.

Her şeyden önce Trumpizm'in popülist söylem stratejisidir. Trump, geleneksel politikaların halkın çıkarlarına yeterince hizmet etmediğini ileri sürerek, kendisini Washington'daki "bataklık kurutacak" lider olarak tanıtmıştır. Bu söylem, özellikle küreselleşmenin olumsuz etkilerini en derinden hisseden toplumsal gruplar arasında karşılık bulmuş ve bu kesimler, Trump'ın politikalarına destek vermiştir. Beyaz işçi sınıfı ve ekonomik olarak dezavantajlı gruplar, Trumpizm'in seçmen kitlesinin önemli bir kısmını oluşturmuş, bu gruplar, ekonomik eşitsizliklere karşı duydukları tepkiyle Trump'ın söylemlerine yönelmiştir. Dolayısıyla, popülist söylem, Trump'ın seçmen tabanını şekillendiren önemli bir araç olmuştur.

Trumpizm'in diğer bir belirgin özelliği ise milliyetçi bir karakter taşımasıdır. "Önce Amerika" (America First) sloganı (Miri ve Omrani, 2022, s. 227), ABD'nin dış politikada çok taraflı iş birliklerinden uzaklaşmasını ve tek taraflı, ulusal çıkarları ön planda tutan bir dış politika anlayışını benimsemesini beraberinde getirmiştir. Bu durum, ABD'nin uluslararası ilişkilerde yalnızlaşmasına ve izolasyonist bir tutum benimsemesine yol açmıştır. Böylece, Trump'ın politikaları, yalnızca iç siyaseti değil, aynı zamanda dış ilişkileri de doğrudan etkilemiştir.

Trump'ın başarısındaki bir diğer kritik unsur ise, sağ-muhafazakâr gruplarla kurduğu güçlü bağlardır. Bu grupların üyeleri milyonları bulmakta ve Trump, onları hedef alarak politik gücünü pekiştirmiştir. Trump, Protestan-Presbiteryen inancına sahip olmasına rağmen seküler bir yaşam tarzını benimsemiş olsa da kabinesinde ve çevresinde özellikle dini açıdan muhafazakâr Hristiyan gruplarına mensup güçlü figürlere yer vererek sağ tabanı konsolide etmeye çalışmıştır. Bu strateji, Trump'ın başkanlık döneminde başkan yardımcısı olarak görev yapan Mike Pence ve Trump tarafından ABD'nin yeni İsrail Büyükelçisi olarak atanan Evanjelist Mike Huckabee gibi isimlerle somutlaşmıştır. Böylece, Trump, dini muhafazakâr grupların desteğini kazanarak, sağ tabanını sağlamlaştırmayı başarmıştır.

Bunun yanı sıra, Trump'ın beyaz üstünlüğünü savunan radikal gruplarla olan ilişkisi de dikkat çekicidir. 2017'de Charlottesville'de yaşanan olaylarda, Trump'ın ırkçı grupları "iyi insanlar" olarak tanımlaması, Amerikan siyasetinde önemli bir dönüm noktası olarak kabul edilmektedir. Trump, bu tür söylemlerle sağ popülist bir yaklaşım benimseyerek, ırkçılığın kendisinden çok, etnik kimliklere dayalı alt politikaların ürettiği "beyaz öfke"yi ve bu öfkenin getirdiği siyasi desteği mobilize etmeye çalışmaktadır (Örmeci, 2025, s. 3). Dolayısıyla, Trump, bu stratejilerle, özellikle beyaz işçi sınıfı ve alt sınıflar gibi demografik gruplardan geniş destek toplamış ve Amerikan siyasetinde yeni bir kutuplaşma yaratmıştır. Bu bağlamda, Trumpizm'in başarısında hem iç politikada hem de toplumsal düzeyde derinleşen gerilimlerin önemli bir yeri vardır.

Trumpizm'in en belirgin ve etkili unsurlarından biri, ABD'de kayıt dışı göç ve buna bağlı toplumsal sorunlara karşı sert politikalar benimsemesi ve bu söylemin toplumun geniş bir kesiminde karşılık bulmasıdır. Trump, göç konusunu, yasalara uygun şekilde yaşayan vatandaşlar ile yasa dışı yollarla ülkeye giren ve suçla ilişkilendirilen göçmenler arasında süregelen bir mücadele çerçevesinde ele almakta ve bu ayrımı seçmen kitlesini harekete geçirmek için etkili bir araç olarak kullanmaktadır. Demokrat Parti'nin göç politikalarını daha insancıl bir perspektifle ele almasını ise zayıflık göstergesi olarak sunarak, kendi yaklaşımının güvenlik ve düzeni sağlamaya yönelik olduğunu vurgulamaktadır. Trump'ın göçmen karşıtı söylemi, Avrupa'daki sağ ve aşırı sağ siyasetçilerin—özellikle Jean-Marie Le Pen'den itibaren 1980'lerden bu yana kullandığı retorik ile benzerlik göstermesine rağmen, bu stratejiyi en etkili biçimde hayata geçiren liderlerden biri olmuştur. Göç meselesini iç siyasette merkezi bir konu haline getiren Trump, bu politikasıyla seçim süreçlerini önemli ölçüde şekillendirmiştir. Nitekim 2025 yılı itibarıyla ABD'nin çeşitli

eyaletlerinde, özellikle sınır bölgelerinde ve muhafazakâr eğilimin yüksek olduğu eyaletlerde artan göçmen karşıtı gösteriler, Trump'ın söyleminin tabanda hâlâ güçlü bir karşılık bulduğunu göstermektedir. Özellikle Haziran 2025'te Los Angeles'te gerçekleşen ve binlerce kişinin katıldığı gösteriler, yasa dışı göçmenlerin artan varlığına karşı yerel halkın tepkisini gözler önüne sermiştir. Gösterilerde, Biden yönetiminin sınır politikaları ve göçmenlere sağlanan sosyal haklar sert biçimde eleştirilmiş; sınır güvenliğinin güçlendirilmesi, sınır dışı işlemlerinin hızlandırılması ve eyaletlerin kendi güvenlik önlemlerini alabilmesi yönünde talepler dile getirilmiştir. Bu gelişmeler, Trump'ın göç politikalarının yalnızca geçmişe ait bir kampanya aracı olmadığını, aynı zamanda güncel siyasi dinamiklerde de belirleyici bir rol oynamaya devam ettiğini ortaya koymaktadır.

Öte yandan, Trumpizm'in ekonomi politikaları da belirgin bir şekilde anti-küreselleşme ve ekonomik milliyetçilik ekseninde şekillenmektedir. Bu bağlamda, Trump yönetimi, ABD sanayisini ve yerli üretimi koruma amacıyla serbest ticaret anlaşmalarına karşı çıkmış, ithalata yüksek gümrük tarifeleri uygulamış ve Çin ile ticaret savaşına girmiştir. Ayrıca, göç karşıtı politikalar da Trumpizm'in temel unsurlarından biri olarak öne çıkmıştır. Özellikle ABD-Meksika sınırına duvar inşa edilmesi projesi, bu yaklaşımın en sembolik örneklerinden biri olmuş ve göçmen karşıtlığını destekleyen seçmen gruplarının Trump'a olan desteğini pekiştirmiştir.

Bunun yanı sıra, Trumpizm'in medya ve bilgi akışı konusundaki yaklaşımı da dikkat çekicidir. Trump, geleneksel medyayı sık sık “yalan haber (fake news)” (Bloomberg, 2017) yaymakla suçlamakta ve ana akım medya kuruluşlarına karşı güveni sarsmaya yönelik söylemler geliştirmektedir. Bu doğrultuda Trump, sosyal medya platformlarını doğrudan seçmen tabanına ulaşmak için etkin bir şekilde kullanmış ve bu sayede kamuoyu algısını yönlendirme noktasında farklı bir strateji izlemiştir. Bu durum, hakikat sonrası (post-truth) siyaset anlayışının güçlenmesine ve toplum içindeki siyasi kutuplaşmanın daha da derinleşmesine neden olmuştur.

Trumpizm'in yönetim anlayışı, Trump'ın seçtiği kadrolarla medya ilgisini sürekli canlı tutmaya dayanmaktadır. Liyakat yerine sansasyonel ve yüksek ratingli isimleri tercih eden Trump, kamuoyunda yankı uyandıran atamalar yaparak gündemde kalmayı amaçlamaktadır. Örneğin, askeri geçmişi sınırlı ancak televizyon yorumculuğuyla tanınan Pete Hegseth'i Savunma Bakanı olarak ataması bu stratejinin bir örneğidir. Benzer şekilde, Tulsi Gabbard, Robert F. Kennedy Jr., Kristi Noem ve J.D. Vance gibi isimleri önemli görevlere getirmesi, dikkat çekici ve kutuplaştırıcı figürler üzerinden siyasal etkinliğini sürdürme çabasını göstermektedir (Örmeci, 2025). Bu sayede Trump, medyanın ilgisini çekerek hem iç siyasette hem de uluslararası arenada gücünü korumaktadır.

Donald Trump, sağ popülist politikalarının yol açtığı toplumsal tepkileri yönetmek için stratejik hamleler yapmayı sıklıkla tercih etmektedir. Bu bağlamda, söylem ve eylemlerinin hedef aldığı gruplarla aslında bir çatışma içerisinde olmadığı izlenimini oluşturmak adına çeşitli sembolik adımlar atmaktadır. Örneğin, başkanlık döneminde Meksikalılar hakkında yaptığı sert açıklamalar nedeniyle eleştirilere maruz kalan Trump, daha sonra Meksikalı-Amerikalılara yönelik olumlu bir imaj yaratmak amacıyla Meksika mutfağına dair reklam kampanyaları yürütmüştür. Benzer şekilde, ekibi tarafından deepfake teknolojisi kullanılarak Afrikalı-Amerikalı kadın seçmenlerle birlikte gösterildiği sahte görüntülerin oluşturulması da kamuoyundaki algıyı değiştirmeye yönelik bir girişim olarak değerlendirilebilir. Aynı strateji, Müslüman-Amerikalılara yönelik söylemlerinde de görülmektedir; radikal İslam ve cihatçılık konularında sert açıklamalar yapmasına rağmen, seçim sürecinde Michigan'daki Müslüman toplum liderleriyle yakın ilişkiler sergilemesi, bu yaklaşımın bir parçasıdır.

Trump dönemi, ABD'nin geleneksel politikalarında yaşanan bir diğer önemli değişim dış politikada olmuştur. Trump ABD dış politika stratejisinde değişime giderek ABD'nin küresel liderlik rolünü terk edip daha dar bir perspektiften, “seçici angajman” adı verilen bir yaklaşım

benimsemektedir. Bu politika, Trump'ın Uluslararası Kalkınma Ajansı gibi kalkınma yardımları sağlayan programları kısıtlaması ve ABD'yi küresel bir hegemondan ziyade kendi ulusal çıkarlarını savunan bir devlet gibi yönetmeye çalışmasıyla kendini göstermiştir. Trump, stratejik olarak önem taşımadığını düşündüğü bölgelerdeki sorunları, diğer ülkelere veya bölgesel aktörlere bırakmayı tercih etmiştir. Bu doğrultuda Trump'ın dış politikada en belirgin tercihlerinden biri, ABD için öncelikli olmayan bölgelerdeki müdahaleleri/politikaları sınırlamaktır. Örneğin, Ukrayna'ya olan askeri ve ekonomik yardımların kesilmesi ve dolayısıyla bu ülkenin Rusya'ya bırakılması, bu yaklaşımın bir örneğidir. Aynı şekilde, Suriye'deki Kürt gruplarının, Türkiye ve Suriye yönetiminin kontrolüne bırakılması da bu stratejinin bir parçasıdır. Trump, kendi için daha önemli gördüğü bölgelere yoğunlaşmayı tercih etmiştir. Bu bölgeler arasında İsrail-Filistin sorunun merkezi olan Gazze, Körfez bölgesi, Amerika'nın komşuları olan Kanada ve Meksika, Orta Amerika, Güney Amerika'nın kuzeyi ile Çin çevresindeki müttefik ülkeler yer almaktadır. Ayrıca, Trump'ın Avrupa'ya yönelik tutumu da dikkat çekicidir; Avrupa'yı, güvenliğini kendi başına sağlayabilen bir bölge olarak görmüş ve ABD'nin bu bölgedeki askeri varlığını sınırlamayı tercih etmektedir.

Donald Trump'ın yönetim tarzının belirgin özelliklerinden biri, müzakere sürecinde elini güçlendirmek amacıyla başlangıçta oldukça iddialı ve tartışmalı talepler öne sürmesidir. Aslında bu yaklaşım, Trump'ın hem ilk başkanlık döneminde hem de ikinci döneminin başlarında sıkça başvurduğu bir yöntem olarak öne çıkmış ve müzakere süreçlerinde pazarlık gücünü artırma amacı taşıyan bilinçli bir stratejisidir diyebiliriz. Ayrıca Trump'ın iç siyasette yürüttüğü stratejiler (örneğin, sosyal medya kampanyaları, rakiplerine yönelik sert eleştiriler ve dezenformasyon teknikleri) ile dış politikada benimsediği söylemler (örneğin, Çin'e yönelik sert ithamları), onun pragmatik ve çıkar odaklı bir liderlik anlayışına sahip olduğunu göstermekle birlikte, aynı zamanda da kendinin tam bir Makyavelist olduğunu göstermektedir. Zira Makyavelist düşünceye göre amaca ulaşmak için her yol mubahtır (Bingöl, 2018, s. 127). Yani Makyavelist düşünceye göre hedeflere ulaşmak adına etik dışı yöntemlerin, baskıcı yönetim anlayışının, entrikaların, yanıltıcı taktiklerin ve hatta zor kullanmanın gerekli görüldüğünde kullanılabileceği öngörülmektedir. İşte Trump bu tür yönetim anlayışı benimsemiş bir liderdir diyebiliriz.

Tüm bu unsurlar göz önünde bulundurulduğunda, Trumpizm'in Amerikan siyasetindeki etkisinin yalnızca Trump'ın başkanlık dönemiyle sınırlı kalmadığı anlaşılmaktadır. Aksine, bu akım, Cumhuriyetçi Parti içinde de ideolojik bir dönüşüm yaratmış ve geleneksel muhafazakâr değerlerin yerine daha sert söylemler ile agresif politikaların benimsenmesine yol açmıştır. Öyle ki, 2024 başkanlık seçim sürecinde Trump'ın yeniden aday olması ve parti içindeki etkisini sürdürmesi, ayrıca ikinci kez seçimleri kazanarak iktidara gelmesi, Trumpizm'in ABD siyasetinde kalıcı bir iz bıraktığını göstermektedir.

2. Pax Americana'nın Geleceği ve Trumpizm'in Reel Politikayla İmtihanı

Pax-Americana, II. Dünya Savaşı sonrası ABD'nin küresel liderliği üzerine inşa edilen uluslararası düzenin temel taşıdır (Korkmaz, 2016, s. 94). Amerikan askeri gücü, ekonomik üstünlüğü ve liberal değerleri temel alan bu sistem, 20. yüzyılın ikinci yarısında uluslararası siyaseti şekillendirmiştir. Ancak son yıllarda küresel güç dengelerinin değişmesi, Çin ve Rusya gibi aktörlerin yükselişi ve Avrupa'nın stratejik özerklik arayışları, ABD'nin hegemonyasını giderek daha fazla sorgulanır hale getirmiştir. Bu bağlamda, Donald Trump'ın başkanlığıyla ivme kazanan popülist ve izolasyonist dış politika anlayışı, Pax-Americana'nın temel unsurlarına meydan okumuş ve küresel düzenin geleceğini belirsiz hale getirmiştir.

Trumpizm, ABD iç siyasetinde milliyetçi, ekonomik korumacı ve statükoya meydan okuyan bir hareket olarak ortaya çıkarken, dış politikada da geleneksel ittifaklara mesafeli yaklaşan, çok taraflı iş birliklerini zayıflatan (Adatepe, 2022, s. 64) ve pragmatik çıkar temelli bir anlayışı benimseyen bir çizgi izlemektedir. Fakat NATO müttefiklerine yönelik eleştiriler, Paris İklim

Anlaşması'ndan çekilme, Trans-Pasifik Ortaklığı'na katılmaktan vazgeçilmesi ve Çin ile yürütülen ticaret savaşları gibi politikalar, ABD'nin geleneksel diplomatik angajmanlarını zedelemiş ve Pax-Americana'nın sürdürülebilirliğini tartışmaya açmıştır.

Trumpizm'in uluslararası siyasetteki etkileri reel politika açısından değerlendirildiğinde, geleneksel güç dengesi anlayışına kısmen uyum sağlasa da belirli noktalarda çelişkiler içermektedir. Klasik realist yaklaşım, uluslararası sistemin anarşik doğasını kabul ederek, devletlerin çıkar maksimizasyonu ve ittifaklar yoluyla güç dengesi oluşturmalarını esas alırken ancak Trump'ın dış politika anlayışında, bu prensiplerden saparak ittifakları zayıflatan ve tek taraflılığı önceleyen bir tutum sergilemektedir. Örneğin, Çin'e karşı yürütülen ticaret savaşları kısa vadeli ekonomik kazançlar sağlamayı amaçlarken, uzun vadede Pekin'in alternatif ekonomik mekanizmalar geliştirmesine ve ABD'nin küresel ekonomik sistemdeki konumunun aşınmasına neden olmaktadır. Benzer şekilde, Avrupa ile ticari gerilimler ve NATO müttefiklerine yönelik eleştiriler, ABD'nin güvenilir bir ortak olup olmadığına dair soru işaretlerini ortaya çıkartmıştır.

Trumpizm'in en büyük meydan okuması, ABD'nin küresel liderlik rolü ile demokrasi ve hukukun üstünlüğü ilkeleri arasındaki gerilimi derinleştirmesidir. Amerikan hegemonyası, yalnızca askeri ve ekonomik güce değil, aynı zamanda liberal demokratik değerlerin korunmasına da dayanmaktadır. Ancak Trumpizm'in popülist ve otoriter eğilimlere yatkın politikaları, bu yumuşak gücün aşınmasına yol açmıştır. Trump döneminde ABD, otoriter liderlerle daha pragmatik ilişkiler kurarken, demokrasi ve insan hakları gibi geleneksel dış politika önceliklerini geri plana itmiştir. Bu durum, ABD'nin uzun yıllar boyunca inşa ettiği "liberal dünya düzeninin koruyucusu" kimliğine zarar vermiş ve Pax-Americana'nın iç tutarlılığını zedelemiştir.

Biden yönetimi ile Trumpizm'in yarattığı tahribatı onarmaya çalışarak geleneksel ittifak sistemlerini güçlendirmeye yönelmiştir. Bu doğrultuda NATO'ya verilen desteğin yeniden artırılması, Paris İklim Anlaşması'na dönüş ve Çin ile rekabeti dengeleme çabaları, Pax-Americana'nın devamlılığını sağlamak için atılan adımlar olmuştur. Ancak ABD iç siyasetindeki kutuplaşma ve Trumpizm'in güçlü bir siyasi hareket olarak varlığını sürdürmesi, Amerikan dış politikasının istikrarsızlığını artıran bir faktör olarak öne çıkmıştır. Fakat 2024 seçimleri, ABD'nin küresel liderliğinin yönü açısından kritik bir dönemeç olmuştur. Trumpizm 2024 seçimlerini kazanıp tekrar güç kazanması, ABD'nin küresel düzene yönelik angajmanı daha da zayıflatmış ve çok kutuplu bir dünya düzenine doğru hız kazandırmıştır. Buna karşılık Trump ikinci kez iktidara gelmesiyle Washington'un çok taraflı iş birliklerini zayıflatmış ve ABD'nin hegemonik pozisyonunu koruma şansını zayıflatmıştır.

Sonuç olarak söyleyebiliriz ki Trumpizm, Pax Americana'nın sürdürülebilirliğini tehdit eden ancak onu tamamen sona erdirmekten ziyade dönüştüren bir etkiye sahiptir. ABD'nin askeri ve ekonomik gücü hala belirleyici bir faktör olmakla birlikte, ittifak sistemlerindeki güven kaybı, küresel rakiplerin yükselişi ve Amerikan iç siyasetindeki belirsizlikler, Pax Americana'nın geleceğini risk altına sokmaktadır. Eğer ABD, geleneksel müttefikleriyle iş birliğini güçlendirerek ve küresel düzenin koruyucusu rolünü yeniden tanımlayarak bu krizi yönetebilirse, hegemonik pozisyonunu sürdürebilir. Ancak Trumpizm'in yeniden yükselişi ve ABD'nin uluslararası sistemdeki rolüne yönelik içsel sorgulamalar, Pax Americana'nın sona erme sürecini hızlandırabilir.

3. Donald Trump'ın Politikalarının Küresel Sisteme Yansımaları

Amerikan Başkanı Trump, ABD'nin geleneksel siyaset anlayışına tam anlamıyla dönüş yapmasa da Trumpizm ideolojisi aracılığıyla bugün hem ABD'de hem de uluslararası alanda sosyal ve siyasal dinamikleri dönüştürebilecek bir hareketin öncüsü haline gelmiştir. Bu ideoloji, yalnızca ABD iç siyasetinde değil, küresel ölçekte de yeni bir popülist dalganın şekillenmesine katkı sağlayarak, mevcut siyasi paradigmaların yeniden değerlendirilmesine neden olmaktadır (Dugin,

2025). Bu bağlamda, Trump'ın seçim öncesi ve sonrası söylemlerinden şu temel unsurların ön plana çıktığı görülmektedir:

Trump, Amerikan ordusunun tarihin en güçlü askeri gücü haline gelmesini başlıca hedeflerinden biri olarak belirtmiştir. Bu doğrultuda, ABD 2025 yılı için savunma bütçesi olarak 850 milyar dolar belirlemiş ve savunma bütçesinden ise en büyük payı, 209 milyar dolar (Congressional Budget Office, 2024) ile donanmaya tahsis etmiştir. Bu bütçe, deniz kuvvetlerinin modernizasyonu, yeni nesil gemi ve denizaltıların inşası, ileri teknoloji savunma sistemlerine yatırım yapılması ve küresel caydırıcılığın artırılması amacıyla belirlenmiştir. Donanmaya yönelik bu stratejik öncelik, ABD'nin deniz gücünü koruma ve genişletme hedefinin bir parçası olarak değerlendirilmekte olup, Hint-Pasifik bölgesi başta olmak üzere küresel güvenlik dengeleri açısından kritik bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca, güçlü bir askeri yapının, ABD'nin ulusal güvenliğini sağlamak ve uluslararası alandaki etkisini artırmak için kritik bir öneme sahip olduğunu vurgulamaktadır.

Trump'ın seçim öncesi ve sonrasında vurguladığı bir diğer husus, küresel çatışmaların sona ereceği konusudur. Bu doğrultuda Trump bilhassa Gazze'deki çatışmaların ABD'nin doğrudan ulusal çıkarlarıyla örtüşmediğini belirtmiştir. Trump'ın bu yaklaşımı, Amerikan dış politikasında daha seçici bir strateji izlenmesi gerektiğine yönelik bir mesaj olarak değerlendirilmiş ve ABD'nin yalnızca kendi çıkarlarına hizmet eden çatışmalara müdahil olmasının önemine vurgu yapılmıştır. Trump'ın açıklamaları, ABD'nin Orta Doğu'daki geleneksel angajmanını yeniden değerlendirme isteğini de göstermektedir. Fakat, Trump, Filistin'deki İsrail saldırılarının ABD çıkarlarıyla çelişmediğini ifade etmiş olsa da başkanlığının ilk gününde, Biden yönetiminin İsrail'e yönelik sınırlı ambargoyu kaldırarak, İsrail'e olan desteğini sürdürmüştür.

Trump'ın söylemlerinden anlaşılan bir diğer önemli unsur, uzay çalışmalarında küresel liderlik hedefini savunuyor olmasıdır. Bu doğrultuda Trump, ABD'nin bu alandaki öncü rolünü pekiştirmek istemektedir. Bu çerçevede Trump, ABD bayrağının Mars'a dikilmesi gibi iddialı bir hedef ortaya koymuş ve uzay araştırmalarına yapılan yatırımları artırmayı planlamaktadır. Fakat Trump'ın, Amerikan bayrağını yeni ufuklara taşıma vizyonu çerçevesinde Mars'ı hedef olarak belirlemesi, uzay hukukunun temel taşlarından biri olan 1967 Dış Uzay Antlaşması'nın prensipleriyle doğrudan çatışmaktadır. ABD'nin Mars üzerindeki olası hak iddialarının hukuki, jeopolitik ve etik yönleri dikkate alındığında, bu girişimin uluslararası toplumda ciddi krizlere neden olması kaçınılmaz görünmektedir. Çünkü 1967 tarihli Dış Uzay Antlaşması, devletlerin uzaydaki egemenlik haklarını kısıtlayan en temel düzenlemelerden biridir. Bu antlaşmaya göre, hiçbir ülke Ay veya diğer gök cisimleri üzerinde egemenlik (NASA, 1967, s.13-15) iddiasında bulunamaz. Dolayısıyla, ABD'nin Mars'ı bir eyalet olarak ilan etme girişimi uluslararası hukuk açısından meşruiyetini yitirmektedir. Bununla birlikte, SpaceX gibi özel şirketlerin Mars üzerindeki faaliyetleri hukuki bir gri alan oluşturmaktadır. Çünkü Dış Uzay Antlaşması devletleri bağlamakta olup, özel şirketlerin hakları ve yükümlülükleri konusunda net bir çerçeve sunmamaktadır. Bu durum, uzayda özel sektör faaliyetlerinin artmasıyla birlikte uluslararası hukukun yetersiz kaldığını ortaya koymaktadır.

Fakat Artemis Anlaşmaları (Oktay, 2020) kapsamında geliştirilen güvenli bölgeler konsepti, ABD'nin doğrudan egemenlik iddiasında bulunmadan fiili kontrol mekanizmaları oluşturmasını mümkün kılmaktadır. Ancak bu yaklaşım, diğer devletlerin uzaydaki çıkarlarını tehdit edebilir ve uluslararası gerilimleri artırabilir. Çin ve Rusya gibi ülkelerin de Ay ve Mars projelerine hız vermesi, gelecekte uzayda jeopolitik rekabetin daha da yoğunlaşacağını göstermektedir. Özellikle Çin'in kendi uzay istasyonunu kurması ve insanlı Ay misyonlarını planlaması, ABD'nin Mars'taki genişleme stratejisine karşı hamle olarak değerlendirildiğinde devletlerin uzay politikalarında rekabetin artacağını göstermektedir.

Trump'ın bir diğer politik hedefi Panama Kanalı'nın ve Grönland'ın ABD'ye bağlanmasıdır. Bu doğrultuda ABD Başkanı Donald Trump, Kongre'ye yönelik yaptığı bir konuşmada, Grönland'ı ABD'ye katma isteğini yineleyerek, bu konuda halkın kararını göz ardı edecek şekilde “öyle ya da böyle” adayı ele geçireceğini (Türkiye’de İş Dünyası, 2025) belirtmiştir. Bu söylem, Trump'ın dış politikada izlediği agresif ve milliyetçi yaklaşımın bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Ayrıca Grönland'ı ABD topraklarına katma fikri, özellikle Trump'ın Amerika'nın egemenlik haklarını genişletme ve küresel güç dinamiklerini yeniden şekillendirme arzusu taşıyan bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Ayrıca, Panama Kanalı'nı geri alma planları hakkında da Trump, bu hedefe yönelik ilk adımı attığını duyurarak, bölgesel ve küresel etkisini artırmaya yönelik stratejik hamlelerde bulunma niyetini ifade etmiştir. Bu söylemler, Trump'ın geleneksel uluslararası ilişkiler normlarından saparak, güç ve etki alanlarını yeniden şekillendirme arzusunu açıkça ortaya koymaktadır.

Ayrıca, Trump, toplumsal cinsiyet konusundaki geleneksel anlayışları savunarak, ABD sınırları içinde yalnızca iki biyolojik cinsiyetin, kadın ve erkeğin, var olduğunu (Mohan, 2025) açıkça belirtmiştir. Bu söylemiyle, çağdaş cinsiyet kimlikleri ve toplumsal cinsiyet yaklaşımlarına karşı çıkan bir duruş sergilemiştir. Bu yaklaşım, Trump'ın toplumsal normlara ilişkin muhafazakâr bir çerçeveyi benimsediğini ve bu çerçeveyi, ABD'nin kültürel değerlerinin ve ailenin korunması açısından önemli gördüğünü ortaya koymaktadır.

Trump'ın bir diğer politikası, uluslararası iş birliklerinden çekilmek istemesidir. Bu doğrultuda Trump, çevre ve küresel sağlık politikalarında ulusal öncelikleri ön plana çıkararak, uluslararası iş birliklerinden çekilme kararları almıştır. Hatta Trump, Paris İklim Anlaşması'ndan ayrılma kararını, anlaşmanın ABD ekonomisine ekonomik maliyetler yüklemesi ve enerji sektörünü kısıtlaması gerekçeleriyle savunmuştur. Benzer şekilde, Dünya Sağlık Örgütü'nden (DSÖ) çekilme kararını da ABD'nin bu örgüte sağladığı mali katkıların karşılığını alamadığı ve örgütün küresel sağlık krizlerini yönetmedeki başarısızlıklarıyla ilişkilendirmiştir (Taycı, 2025). Bu politikalar, Trump'ın "Önce Amerika" anlayışı doğrultusunda, uluslararası angajmanlardan uzaklaşarak ABD'nin ekonomik ve stratejik çıkarlarını önceleyen bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir.

Trump, ikinci döneminde de göç politikalarında katı bir yaklaşım benimsemekte olup, bu çerçevede ABD'ye göçü sınırlandırmayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, hem vatandaşlık süreçlerini daha zor hale getiren düzenlemeleri desteklemekte hem de göçmenlerin yasal yollarla vatandaşlık kazanmasını kısıtlayıcı önlemleri savunmaktadır (Galvez, 2025). Trump, sınır güvenliğinin artırılması gerektiğini vurgulamakta ve bu kapsamda daha sert tedbirlerin uygulanmasını savunmaktadır. Bu doğrultuda Trump, sınır dışı işlemlerinin hızlandırılması ve yasadışı göçmenlerin hızla ülkeden gönderilmesi gerektiğini ısrarla savunmaktadır. Ayrıca, Trump, sınır duvarı inşası gibi projelerle fiziksel sınırların güçlendirilmesi gerektiğini savunarak, göçmen akışını engellemeye yönelik sert politikaların hayata geçirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu tutum, Trump'ın “Amerika'yı koru” söylemiyle uyumlu olup, göçmen karşıtı bir politikanın hayata geçirilmesini amaçlamıştır. Bu açıklamalar, Trump'ın “Önce Amerika” politikasını yansıtarak hem iç hem de dış politikada geleneksel yaklaşımlardan radikal bir şekilde ayrıldığını göstermektedir.

Trump'ın ekonomi politikalarında benimsediği bir diğer korumacı yaklaşım, yerli üretimi teşvik etmek amacıyla Kanada ve Meksika'nın yanı sıra Çin ve Avrupa Birliği gibi önemli ticaret ortaklarına yönelik yeni gümrük tarifeleri getirilmesini savunmasıdır. Bu politikayla, ithalatın artması durumunda yerli üreticilerin korunmasının ve ABD'nin ticaret dengesinin iyileştirilmesinin hedeflendiği öngörülmektedir. Buna ek olarak, tüm ülkelerden yapılan ithalata ek vergiler uygulanması yoluyla uluslararası ticaretin Amerika'nın ekonomik çıkarlarına hizmet edecek şekilde şekillendirilmesi amaçlanmaktadır. Özellikle Çin gibi büyük ticaret ortaklarına

karşı uygulanan yüksek tarifeler, Trump yönetiminin küresel ekonomik rekabette daha agresif ve korumacı bir strateji izlediğini göstermektedir. Bu doğrultuda, ithalata yönelik kısıtlamaların yanı sıra, fiyat dalgalanmalarının önüne geçebilmek adına temel tüketim mallarında acil fiyat düzenlemeleri yapılması gerektiği yönündeki görüşü de dikkate değerdir. Bu bağlamda, fiyat kontrolü ve düzenleme politikalarının uygulanması, iç piyasadaki istikrarın sağlanması açısından önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir. Trump'ın bu yaklaşımının, yalnızca mevcut ekonomik dengeyi koruma çabasıyla sınırlı kalmayıp, aynı zamanda daha bağımsız bir ekonomik model oluşturmayı ve dışa bağımlılığı azaltmayı amaçlayan bir stratejiye dayandığı öngörülmektedir. Dolayısıyla, bu korumacı politikaların uzun vadede ABD ekonomisinin küresel ticaret dinamikleri içindeki konumunu yeniden şekillendirebileceği ve uluslararası ekonomik ilişkilerde daha rekabetçi bir çerçeve yaratabileceği söylenebilir.

Trump'ın ikinci başkanlık döneminde dış politika önceliklerinden biri olarak NATO'ya yeniden odaklanması ve ittifak üyelerinden mali katkılarını artırmalarını talep etmesi dikkat çekmektedir. Bu talep, NATO üyesi ülkelerin Gayri Safi Yurtiçi Hasıllarının (GSYİH) en az %2'sini savunma harcamalarına ayırmalarına yönelik önceki taahhütlerine dayansa da Trump, mevcut harcama seviyelerini yetersiz görmekte ve üye devletlerden savunma bütçelerini daha da artırmalarını istemektedir. Özellikle savunma harcamalarının düzenli ve sürdürülebilir bir şekilde yapılması gerektiğini vurgulayan Trump, bu doğrultuda NATO üyelerinin finansal yük paylaşımına daha fazla katkıda bulunmasını savunmaktadır. Trump'ın bu yaklaşımı, NATO'nun işlevselliğine yönelik eleştirileriyle de paralellik göstermektedir. İttifakın mevcut yapısının Amerika'nın çıkarlarını yeterince koruyup korumadığı konusunda tartışmalar yaratırken, Trump'ın bu eleştirileri aynı zamanda ABD'nin küresel liderlik rolünü yeniden tanımlama çabalarının bir yansıması olarak değerlendirilmektedir. Ancak, bu tutumun NATO içerisindeki dayanışmayı nasıl etkileyeceği ve ittifakın geleceği üzerinde ne tür sonuçlar doğuracağı belirsizliğini korumaktadır. Bununla birlikte, Trump yönetiminin NATO'dan çekilme ihtimalini gündeme getirmesi, Transatlantik güvenlik mimarisinde köklü değişikliklere yol açabilecek bir senaryo olarak değerlendirilmektedir. ABD'nin NATO'dan ayrılması durumunda, özellikle Avrupa ülkeleri için önemli güvenlik açıkları ortaya çıkabilir ve bu durum, NATO'nun caydırıcılık kapasitesini ciddi şekilde zayıflatırabilir. ABD'nin ayrılması halinde, Avrupa ülkeleri savunma harcamalarını hızla artırmak ve kendi güvenlik mekanizmalarını güçlendirmek zorunda kalabilirler. Özellikle Rusya gibi aktörlerin bu durumdan stratejik avantaj sağlamaya çalışabileceği öngörülmektedir. Bu bağlamda, ABD'nin NATO'dan çekilme ihtimali yalnızca askeri ve stratejik dinamikleri değil, aynı zamanda Avrupa'nın güvenlik mimarisini ve ABD ile müttefikleri arasındaki siyasi ve ekonomik ilişkileri de derinden etkileyebilecek bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. NATO'nun dayanıklılığı ve gelecekteki işleyişi açısından, bu tür bir senaryonun nasıl yönetileceği uluslararası sistemin güç dengeleri açısından kritik bir mesele olarak öne çıkmaktadır.

Trump'ın Rusya ile angajman politikası, Avrupa güvenliği açısından önemli stratejik sonuçlar doğurabilecek niteliktedir. Öncelikle, ABD'nin Moskova ile ilişkilerini normalleştirme çabası, NATO'nun doğu kanadındaki güvenlik kaygılarını derinleştirirken, aynı zamanda Avrupa'nın kolektif savunma anlayışını zayıflatma potansiyeline sahiptir. Bu çerçevede, Trump'ın NATO müttefiklerinden savunma harcamalarını artırmalarını talep etmesi ve ittifakın işlevselliğini sorgulaması, Avrupa'nın güvenlik mimarisinde kırılmalara yol açabilir. Özellikle, ABD ve Rusya arasındaki olası bir uzlaşma, Washington'un Avrupa'daki askeri varlığını azaltmasına neden olabilir. Bunun sonucunda, doğrudan Rus tehdidiyle karşı karşıya bulunan Baltık ülkeleri ve Polonya gibi devletler için ciddi güvenlik riskleri ortaya çıkabilir. Dahası, ABD'nin bölgedeki caydırıcılığının azalması, Rusya'nın Doğu Avrupa üzerindeki nüfuzunu genişletmesine ve sınır bölgelerinde daha agresif bir dış politika benimsemesine zemin hazırlayabilir. Bu doğrultuda, Avrupa ülkelerinin savunma kapasitelerini artırma ihtiyacı giderek daha belirgin hale gelmektedir. Bunun yanı sıra, Trump yönetiminin Rusya'ya yönelik yaptırımlarda esneklik göstermesi,

Moskova'nın ekonomik ve askeri kapasitesini güçlendirmesine olanak tanıyabilir. Böyle bir senaryo, Rusya'nın Ukrayna ve Gürcistan gibi bölgelerdeki askeri varlığını pekiştirmesine ve Avrupa genelinde hibrit savaş stratejilerini daha etkin bir şekilde uygulamasına katkı sağlayabilir. Ayrıca, Avrupa'nın enerji güvenliği de bu süreçten olumsuz etkilenebilir. Zira, ABD'nin Rusya ile ilişkilerini yumuşatması, Avrupa'nın Moskova'ya olan enerji bağımlılığını artırarak enerji arzı üzerinden güvenlik tehditlerini daha da derinleştirebilir. Kısaca Trump'ın Rusya ile angajman politikası, Avrupa'nın güvenlik paradigmasını köklü biçimde değiştirme potansiyeline sahiptir. Bu çerçevede, NATO'nun dayanıklılığı sınanırken, Avrupa ülkelerinin stratejik özerklik arayışları hız kazanabilir ve bölgesel güvenlik tehditleri giderek daha karmaşık bir hale gelebilir. Dolayısıyla, Avrupa'nın gelecekteki güvenlik yapılanmasının, ABD'nin Rusya ile kuracağı ilişkinin niteliğine bağlı olarak yeniden şekillenmesi kaçınılmaz hale gelebilir.

Trump yönetimi, İsrail'e verdiği tam destekle, Filistinlilerin Gazze ve Batı Şeria'dan tahliye edilmesine yönelik projelere de destek vermiştir. Fakat bu öneriler, uluslararası hukuku ihlal etmekte ve iki devletli çözüm anlayışıyla çelişmektedir. Trump'ın Gazze'deki nüfusun yerinden edilmesine dair planı, Filistin halkının temel haklarını göz ardı ederek 1967 sınırlarında bağımsız bir Filistin devleti fikrini sona erdirmektedir. Bu plan, Filistin meselesinin çözümü için gerçekçi olmayan bir yaklaşımı yansıtmaktadır ve bölgedeki çatışmayı daha da derinleştirme potansiyeline sahiptir. Ayrıca, Trump'ın önerisi, Gazze ve Batı Şeria'daki yerinden edilme uygulamalarıyla entegre bir şekilde, Filistin davasını tasfiye etmeye yönelik bir proje olarak değerlendirilmektedir. Trump'ın bu planları, Mısır ve Ürdün gibi bölge ülkeleri için tehdit oluşturmakta, çünkü bu ülkeler Filistinlilerin yerinden edilmesini kabul etmenin, kendilerine yönelik bir sonraki hedef olma riskini taşıdığını düşünmektedir (Alrantisi, 2025). Ayrıca, Trump'ın Filistinlilerin yerinden edilmesini teşvik etmesi, bölgesel güvenliği tehdit etmekte ve küresel istikrarı riske atmaktadır. Son yıllarda İsrail'in işgal politikaları, bir Filistin devletinin kurulmasını engellemekte ve Filistin halkının toprakları üzerinde egemenlik kurmasını zorlaştırmaktadır.

Özetle Trump'ın dış politikasının temel unsurları şu şekilde özetlenebilir:

- ✓ İkili ticari ilişkilerde korumacı politikalar: Gümrük tarifelerini artırarak diğer ülkeleri ekonomik baskı altına alma stratejisi.
- ✓ Rusya ile yeniden angajman: Ukrayna'daki savaşın sona erdirilmesi amacıyla Rusya'yı Çin'den uzaklaştırmayı hedefleyen bir diplomatik girişim.
- ✓ İsrail'e tam destek: Filistinlilerin Gazze ve Batı Şeria'dan tahliye edilmesine yönelik projelere destek verilmesi.
- ✓ Yeni bir Monroe Doktrini: ABD'nin kıtasal hâkimiyetini güçlendirme ve bölgesel güvenliği sağlama yönünde daha sert politikalar izlenmesi.

Trump yönetimi, dış yardımları büyük ölçüde kısıtlayarak yalnızca İsrail ve Mısır'a yönelik yardımları sürdürme kararı almıştır. En dikkat çekici politik hedefleri arasında Kanada ve Grönland'ı siyasi ve ekonomik nüfuz alanına dahil etme, Panama Kanalı üzerindeki kontrolü yeniden sağlama ve Ukrayna konusunda daha pragmatik bir tutum izleyerek Rusya ile dengeli bir ilişki kurma çabaları yer almaktadır. Gazze'ye ilişkin tartışmalı planları ise bölgeyi bir turizm merkezi haline getirme yönündedir.

Trump'ın dış politika yaklaşımı, müzakere süreçlerinde agresif ve baskıcı bir strateji izlemeye dayanmakta olup, karar alma süreçlerinde geleneksel diplomatik analizlerden ziyade doğrudan ticari ve jeopolitik kazanımları önceleyen bir mantıkla hareket ettiği gözlemlenmektedir. ABD'nin küresel stratejisini belirlerken uzman görüşlerinden bağımsız hareket etmesi ve geleneksel müttefiklerini ihmal etmesi, Avrupa başkentlerinde ciddi endişelere yol açmıştır.

Fakat Trump'ın dış politikasını hayata geçirmesi önünde birtakım yapısal engeller bulunmaktadır. Bu engeller:

- ✓ Yönetim içindeki görüş ayrılıkları: Başta Marco Rubio ve başkan yardımcısı J.D. Vance olmak üzere, yönetim içindeki bazı isimler özellikle Ukrayna politikası konusunda farklı görüşlere sahiptir. Ulusal güvenlik danışmanı Mike Waltz'un Ukrayna'ya desteği savunması, bu iç bölünmenin en somut örneklerinden biridir.
- ✓ İç politikaya odaklanma zorunluluğu: Trump, seçim kampanyası boyunca önceliğinin ABD içindeki ekonomik ve toplumsal sorunlar olacağını vurgulamıştır. Bu durum, ıddialı dış politika hamlelerine zaman ve kaynak ayırmasını zorlaştırabilir.
- ✓ Amerikan bürokrasisinin ve derin devletin etkisi: ABD ordusu ve istihbarat teşkilatları, yönetim değışikliklerine rağmen stratejik çıkarlarını korumaya devam etmektedir. Bu kurumlar, başkanların kararlarını şekillendirmede önemli bir role sahiptir.
- ✓ ABD'nin demokratik yapısı ve kamuoyu tepkisi: Anayasa, Kongre, medya, sivil toplum kuruluşları ve akademisyenler gibi birçok aktör, başkanın karar alma süreçlerinde doğrudan veya dolaylı olarak etkili olmaktadır. Trump'a oy veren kesimler, ağırlıklı olarak ekonomik istikrar ve iç politika vaatlerine odaklanmış durumdadır; dolayısıyla radikal dış politika hamleleri kamuoyunda geniş destek bulmayabilir.
- ✓ Uluslararası aktörlerin tepkisi: Trump yönetiminin dış politika hamleleri, başta Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere müttefikleri tarafından dikkatle izlenmektedir. Kanada, Grönland ve Meksika gibi bölgesel aktörler, ABD'nin agresif politikalarına karşı direnç gösterebilir.
- ✓ Politikalarının bilimsel verilere dayanmaması: Trump yönetimi, karar alma süreçlerinde akademik analizlere veya diplomatik geleneklere sıklıkla başvurmadığı için, uzun vadeli etkileri hesaplamadan ani hamleler yapabilmektedir. Bu durum, dış politikada belirsizliği artırmakta ve öngörülemeyen sonuçlara yol açabilmektedir (Yılmaz, 2025, s.12-13).

Tarihsel perspektiften bakıldığında, hiçbir ABD başkanı dış politikasını Trump kadar kişisel özellikleri doğrultusunda şekillendirmemiştir. Kendi görüşlerini destekleyen danışman kadrosu ve medya ağı üzerinden politika yürütmesi, geleneksel dış politika yapım süreçlerinden sapmalar yaratmaktadır. Elon Musk ve J.D. Vance gibi isimlerin etkisiyle şekillenen karar alma süreçleri, uluslararası arenada belirsizliklere yol açmaktadır. Örneğin, Trump'ın Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelensky hakkında dile getirdiği yolsuzluk iddiaları, Elon Musk tarafından daha da ileri götürülerek Ukrayna iç siyasetini hedef alan sert söylemlerle pekiştirilmiştir.

Trump yönetiminin dış politika stratejisi, sert güç kullanımını merkeze alan ve ABD'nin küresel çıkarlarını ekonomik, askeri ve jeopolitik baskılar yoluyla korumaya odaklanan bir yaklaşımı temsil etmektedir. Önümüzdeki dönemde bu politikaların uygulanabilirliği, ABD iç siyasetindeki gelişmeler ve uluslararası tepkiler doğrultusunda şekillenecektir.

4. Donald Trump'ın Politikalarının Avrupa Birliği Üzerindeki Etkileri

Trump yönetiminin genelde Avrupa özelde ise Avrupa Birliği politikaları üzerindeki en belirgin etkilerinden biri, Transatlantik güvenlik ilişkilerinde izlediği yaklaşım olmuştur. NATO müttefiklerine yönelik savunma harcamaları konusundaki eleştirileri ve Avrupa ülkelerinden ittifak içindeki yük paylaşımına daha fazla katkı sağlamaları yönündeki baskısı, Avrupa'nın güvenlik politikalarında derin dönüşümlere yol açmıştır. Trump, Avrupalı müttefiklerin savunma harcamalarının yetersiz olduğunu sıkça vurgulamış ve NATO üyelerinin gayrisafi yurt içi hasıllarının (GSYH) en az %2'sini savunmaya ayırmaları yönündeki taahhüdü yerine getirmemelerinden duyduğu memnuniyetsizliği dile getirmiştir. Hatta, bu oranın %5'e çıkarılması gerektiğini savunarak, Avrupa ülkelerinin askeri harcamalarını daha da artırmalarını talep etmiştir (Cingari, 2025). Bu süreçte, ABD'nin NATO'dan ayrılma fikrini gündeme getirmesi, Transatlantik güvenlik mimarisinin istikrarına yönelik ciddi endişeleri beraberinde getirmiştir. Bu gelişmeler, Avrupa ülkelerinin ABD'ye olan güvenini sarsarak stratejik özerklik yönündeki girişimlerini hızlandırmıştır. Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Avrupa'nın güvenlik

politikalarında ABD'ye olan bağımlılığını azaltması gerektiğini vurgularken, Avrupa Savunma Gücü'nün oluşturulmasını da savunmuştur. Üstelik Macron, Trump'ın ilk başkanlık döneminde de NATO'nun "beyin ölümü"nün gerçekleştiğini (BBC, 2019) öne sürerek ittifakın iç dinamiklerine yönelik sert eleştirilerde bulunmuştur. Öte yandan Almanya, savunma politikalarında daha bağımsız bir yol izlemeye çalışsa da iç politik dengeler ve tarihsel sorumluluklar nedeniyle bu süreci daha temkinli yürütmüştür. Dolayısıyla, Avrupa Birliği'nin stratejik özerklik hedefi, Transatlantik güvenlik iş birliğinin geleceğine dair belirsizlikleri artırırken, NATO içindeki dayanışma ruhunun zayıflamasına da yol açmıştır.

Öte yandan, ABD'nin küresel stratejik önceliklerini Asya-Pasifik bölgesine kaydırma eğilimi, Avrupa'nın güvenlik alanındaki açmazlarını daha da belirgin hale getirmiştir. Avrupa'nın Çin ve Rusya ile ilişkilerini çeşitlendirme çabaları, bazı alanlarda ABD ile çıkar çatışmalarına yol açarken, AB'nin ekonomik ve diplomatik manevra alanını genişletme arayışını da hızlandırmıştır. Bununla birlikte, Trump yönetiminin çok taraflılığa karşı eleştirel tutumu ve uluslararası kurumlara yönelik mesafeli yaklaşımı, AB'nin liberal uluslararası düzeni koruma çabalarını zorlaştırmış ve küresel yönetiminde Avrupa'nın rolüne dair yeni meydan okumalar ortaya çıkarmıştır. ABD'nin NATO'dan çekilme ihtimalinin ciddi bir tehdit olarak gündeme gelmesi, Avrupa'yı kendi güvenlik yapılanmasını güçlendirmeye zorlarken, Transatlantik ilişkilerde derin ve kalıcı bir dönüşüm sürecini tetiklemiştir.

Ayrıca Trump'ın Avrupa'daki aşırı sağa etkisi, günümüzde giderek daha belirgin hale gelmiştir. Trump'ın milliyetçi ve popülist söylemleri, Avrupa'daki benzer ideolojik hareketlere ilham kaynağı olmuş ve onları güçlendirmiştir. Göçmen karşıtlığı, ulusal egemenlik vurgusu ve küreselleşmeye yönelik eleştiriler, Trump'ın ideolojik çizgisiyle Avrupa'daki aşırı sağ arasında güçlü bir benzerlik oluşturmaktadır. Trump'ın politikaları ve söylemleri, Avrupa'daki aşırı sağın propagandalarına benzer bir şekilde, ulusal kimlik ve kültür üzerinden hareket ederek göçmenleri, Avrupa Birliği'ni ve küreselci yaklaşımları tehdit olarak tanımlamaktadır. Özellikle sosyal medya platformlarında yayılan milliyetçi ve popülist söylemler, Avrupa'daki liberal düzenin sorgulanmasına ve bu düzene karşı çıkan hareketlerin daha fazla destek bulmasına yol açmaktadır. Trump'ın kullandığı sosyal medya dili, aşırı sağ partilerin kendi politikalarını meşrulaştırmalarına ve daha geniş bir kitlenin desteğini kazanmalarına olanak sağlamıştır. Bu etki, Avrupa'daki bazı aşırı sağ partilerin seçimlerdeki başarılarını artırırken, AB'nin iç birliğini tehdit eden bir eğilim olarak da kendini göstermektedir. Trump'ın popülist söylemleri, özellikle Avrupa'daki göçmen karşıtı ve ulusal egemenlik vurgusu yapan partiler için bir model oluşturmuş, bu partiler de benzer söylemlerle kendi seçmen tabanlarını güçlendirmiştir. Bu durum, Avrupa'da siyasi kutuplaşmayı derinleştirerek, liberal değerler ve küresel iş birliği anlayışını olumsuz etkilemektedir. Bilhassa Trump'ın söylem ve politikaları Avrupa Birliği'ndeki aşırı sağ partilerinde karşılık bulmuş ve AB'nin iç bütünlüğünü tehdit eden göçmen karşıtlığı, özellikle Doğu Avrupa ülkelerinde daha katı politikalara yol açmış ve AB içinde bölünmelere neden olmuştur. AB içindeki bu bölünmeler, ortak bir göç politikasının oluşturulmasını zorlaştırmış ve Birlik içindeki dayanışmayı sarsmıştır. Trump'ın etkisiyle şekillenen bu dinamikler, Avrupa'da özellikle sosyal, ekonomik ve kültürel uyum konusunda derin çatlaklar oluşturmuş, AB'nin içsel bütünlüğünü ve istikrarını tehlikeye atmaktadır.

Ticaret alanında Trump yönetiminin benimsediği korumacı politikalar, ABD ile Avrupa Birliği arasındaki ekonomik ilişkileri önemli ölçüde zorlaştırmaktadır. Özellikle çelik ve alüminyum gibi sektörlerde uygulanan ek gümrük tarifeleri, Avrupa'nın ihracat kapasitesini sınırlandırarak AB ekonomisine zarar vermektedir. Bununla birlikte, Trump yönetiminin Çin'e karşı yürüttüğü ticaret savaşları, küresel tedarik zincirlerini olumsuz etkilemekte ve Avrupa'nın ekonomik çıkarlarını da doğrudan tehdit etmektedir. Bu bağlamda, AB'nin Asya ile ticari ilişkilerini güçlendirme çabaları hız kazanmış, Çin ve AB arasında 2020 yılında imzalanan Kapsamlı Yatırım Anlaşması gibi

girişimler öne çıkmıştır. Ancak, ABD'nin korumacı politikalarını sürdürmesi halinde, Transatlantik ticaret ilişkilerindeki gerilimlerin daha da derinleşmesi kaçınılmaz görünmektedir.

Trump'ın söylemleri de bu gerilimi pekiştiren unsurlar arasında yer almaktadır. Ticaret politikalarını merkezine alan Trump, uzun süredir dile getirdiği “Önce Amerika” yaklaşımı doğrultusunda, küresel şirketlerin üretim faaliyetlerini ABD'ye kaydırmaları gerektiğini vurgulamaktadır. Trump'ın başkanlık koltuğuna oturduğu II. başkanlık döneminde katıldığı ilk Davos Konferansı'nda yaptığı konuşmasında, Amerika dışında üretim yapmayı tercih eden şirketlerin mali sonuçlarla karşılaşacağını açıkça belirtmiş ve şu ifadeleri kullanmıştır: “*Dünyadaki her işletmeye mesajım çok basit: Gelin ürününüzü Amerika'da üretin, biz de size dünyadaki tüm uluslar arasında en düşük vergileri verelim. Ama bunu yapmazsanız gümrük vergisi ödemek zorunda kalırsınız*” (Yenişafak, 2025). Bu kapsamda, ABD içinde üretim yapan şirketlerin kurumlar vergisinin %21'den %15'e düşürüleceğini duyuran Trump, bu adımın ABD'yi ekonomik olarak en rekabetçi ülkelerden biri haline getireceğini öne sürmüştür.

Ayrıca Trump, AB'yi doğrudan hedef alarak, bloğun düzenleyici sistemini yatırımların önünde bir engel olarak nitelendirmiş ve Avrupa'daki bürokrasinin küresel ticaretin önündeki temel sorunlardan biri olduğunu iddia etmiştir. Trump kendi iş deneyimlerinden örnekler vererek, İrlanda'da yürüttüğü bir emlak projesinin ulusal düzeyde bir hafta içinde onaylandığını, ancak AB düzeyindeki sürecin yıllarca sürdüğünü ve bu durumun yatırımı uygulanamaz hale getirdiğini ifade etmiştir. Ayrıca, Trump, AB'nin ticaret politikalarını eleştirerek, Avrupa'yı Amerikan ürünlerine karşı adaletsiz davranmakla suçlamış ve “*AB bizim tarım ürünlerimizi almıyor, arabalarımızı almıyor ama bize milyonlarca araba gönderiyor*” (Cingari, 2025) diyerek Transatlantik ticaretteki dengesizliği vurgulamıştır. Özellikle Trump'ın Avrupa ile ABD arasındaki ticaret dengesizliğine yönelik yaptığı vurgu önemli bir noktadır. Trump, iki taraf arasındaki ticaret açığının 350 milyar dolara ulaştığını öne sürerek, bu açığın ABD ekonomisi açısından ciddi bir sorun oluşturduğunu belirtmiştir (Realfonzo, 2025). Bu bağlamda, Trump yönetimi, Avrupa menşeli otomobil ve sanayi ürünlerine karşı ek gümrük vergileri getirme tehdidinde bulunmuş, bu da AB ile ABD arasındaki ticaret ilişkilerinde gerginliğe yol açmıştır. Trump'ın uyguladığı bu politikalar, Transatlantik ticaretinde yeni bir kriz olasılığını gündeme getirmiş ve AB'nin ticari bağımsızlığını güçlendirmek amacıyla alternatif stratejiler geliştirmesine neden olmaktadır.

Trump'ın Grönland, Meksika, Kanada ve Panama Kanalı gibi stratejik bölgeleri ABD'nin eyaleti yapma yönündeki açıklamaları, Avrupa'da önemli diplomatik ve güvenlik kaygılarına yol açmıştır. Bu açıklamalar, sadece küresel güç dengelerini etkilemekle kalmamış, aynı zamanda ABD'nin dış politikasının Avrupa üzerindeki olası etkilerini de derinleştirmiştir. Özellikle Trump'ın bu bölgelere dair planları, Avrupa'da ABD'nin küresel egemenlik arayışına dair ciddi belirsizlikler yaratmış ve bu durum, Avrupa'nın ABD'nin dış politikasına karşı daha dikkatli ve temkinli bir yaklaşım geliştirmesine neden olmuştur.

Ayrıca Avrupalı devletler, Trump'ın açıklamalarını, ABD'nin izoleci ve genişlemeci bir tutum sergilemesi olarak değerlendirmiştir. Bu tür bir yaklaşım, Avrupa'nın ABD'ye olan güvenini sarsarken, aynı zamanda küresel güvenlik düzeni ve NATO'nun geleceği konusunda kaygıları artırmıştır. Özellikle bu bölgelerin jeopolitik önemi göz önüne alındığında, Avrupa, ABD'nin küresel liderlik rolünü sorgulamaya başlamış ve kendi stratejik özerkliğini sağlama gerekliliği konusunda daha derin düşünmeye yönelmiştir. Bu süreç, Avrupa'nın küresel siyasette daha bağımsız bir pozisyon almasına yönelik çabalarını pekiştirmiştir.

Ayrıca, Trump'ın bu genişleme planları yalnızca askeri ve güvenlik bağlamında değil, ticaret ve ekonomik çıkarlar açısından da Avrupa'da önemli kaygılara yol açmıştır. ABD'nin bu tür genişlemeci stratejilerinin, küresel ticaret ilişkilerinde daha agresif bir tutum benimsemesine yol açabileceği ve Avrupa'nın bu bölgelere yönelik ticaret yolları üzerindeki etkisinin azalabileceği öngörülmektedir. Avrupa, ABD'nin bölgedeki egemenliğini pekiştirmesinin, uluslararası ticaret

dengelerini değiştirebileceğini ve Avrupa'nın ekonomik çıkarlarına zarar verebileceğini düşünmektedir. Bu bağlamda, Trump'ın korumacı politikaları ve ticaret savaşları, Avrupa'nın ticaret stratejilerini yeniden şekillendirme gerekliliğini gündeme getirmiştir.

Buna ek olarak, Trump'ın küresel hegemonya peşinde koştuğu izlenimi, Avrupa'nın ABD'ye olan güvenini zayıflatmıştır. ABD'nin stratejisinin, Asya-Pasifik bölgesine kayması ile birlikte Avrupa, kendisini stratejik olarak yalnız hissetmeye başlamıştır. Çin ve Rusya gibi küresel aktörler arasındaki rekabetin arttığı bu dönemde, Avrupa, ABD'ye olan güvenini sorgulamakta ve güvenliğini kendi başına sağlama ihtiyacı hissetmektedir. Bu durum, Avrupa'nın, özellikle NATO ve AB içindeki stratejik karar alma süreçlerinde daha fazla bağımsızlık ve özerklik talep etmesine yol açmıştır. Ayrıca Trump'ın sınırlarını genişletmeye yönelik yaptığı açıklamaları, sadece ABD'nin iç politikasını etkilemekle kalmamış, aynı zamanda Avrupa'nın mevcut dış politika stratejilerini yeniden şekillendirmesine neden olmaktadır. Bu doğrultuda Avrupa, ABD'nin küresel liderlik rolüne karşı daha bağımsız hareket etme gerekliliğini daha fazla hissederken, aynı zamanda kendi savunma kapasitesini güçlendirme ve stratejik otonomi sağlama amacına yönelik adımlar atmıştır. Bu gelişmeler, transatlantik ilişkilerde uzun vadeli değişimlere ve Avrupa'nın küresel düzeydeki rolünü yeniden tanımlama çabalarına yol açmıştır.

Son olarak Trump'ın Rusya-Ukrayna savaşına yönelik tutumu, Avrupa'da ciddi güvenlik kaygıları doğurmuş ve Avrupa'nın ABD'ye olan güvenini derinden sarsmıştır. Çünkü Trump, Rusya'nın agresif eylemlerine karşı daha sert bir duruş sergilemek yerine, müzakerelere daha açık bir yaklaşım benimsemiş ve NATO'nun genişlemesini eleştirmiştir. Fakat Trump'ın bu yaklaşım, özellikle Doğu Avrupa ülkelerini endişelendirmiştir. Zira onlara göre Trump'ın Rusya'ya karşı daha az müdahaleci bir tutum sergilemesi halinde bölgede güvenlik boşlukları oluşacak ve bu da bölgesel istikrarsızlığı artıracaktır. Dolayısıyla bu düşünce çerçevesinde özellikle Almanya, Fransa ve Polonya gibi ülkeler Avrupa'nın savunma kapasitesini artırması gerektiği ve bu doğrultuda Avrupa'nın yeni stratejiler geliştirmesi gerektiğini vurgulamaya başlamışlardır.

Kısaca Donald Trump'ın Avrupa'ya yönelik politikaları, Transatlantik ilişkilerde köklü dönüşümlere yol açmış ve Avrupa'nın stratejik özerklik arayışını hızlandırmıştır. NATO'daki güvenlik krizleri, ticaret gerilimleri ve aşırı sağın yükselişi, Avrupa'nın Trump sonrası dönemde karşılaşacağı en önemli zorluklar arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, Avrupa Birliği, Trump'ın politikalarına karşı koymak amacıyla kendi savunma kapasitesini güçlendirme, ekonomik bağımsızlığını artırma ve küresel yönetimde daha aktif bir rol üstlenme yolunda adımlar atmak zorunda kalmıştır. Ancak, ABD'nin Avrupa üzerindeki etkisinin uzun vadede nasıl şekilleneceği, Trump'ın politikalarının sürekliliğine ve Avrupa'nın iç birliğini ne kadar koruyabileceğine bağlıdır. Eğer AB, stratejik bağımsızlık yolunda somut adımlar atamaz ve birleşik bir dış politika oluşturmakta zorluk çekerse, ABD ile olan bağımlılığı devam edecektir. Bu durumda, Trump'ın uyguladığı politikaların Avrupa üzerindeki etkisi uzun vadede devam edebilir ve Avrupa'nın küresel düzeydeki rolü, ABD'nin belirlediği parametreler doğrultusunda şekillenmeye devam edebilir.

5. Sonuç

20 Ocak 2025 tarihinde Donald Trump'ın ikinci defa başkanlık koltuğuna oturmasıyla ABD'nin Avrupa Birliği politikalarında ve transatlantik ilişkilerinde büyük kırılmalara yol açmış ve Avrupa'nın stratejik özerklik arayışını hızlandırmıştır. Özellikle Trump'ın NATO'ya yönelik eleştirileri ve müttefik ülkelere savunma harcamalarını artırmalarını talep etmesi, Avrupa'da güvenlik kaygılarını derinleştirerek AB ülkelerini daha bağımsız bir savunma politikası geliştirmeye zorlamıştır. Fakat bu durum Avrupa'nın ABD'ye olan güveninin sarsmış ve özellikle Fransa ve Almanya gibi ülkelerin kendi askeri kapasitelerini güçlendirme çabalarını hızlandırırken, NATO'nun geleceği konusundaki belirsizlikleri de derinleştirmiştir.

Trump yönetiminin benimsediği korumacı ekonomi politikaları ve Avrupa Birliği'ne yönelik sert ticaret hamleleri, Avrupalı ülkelerde ekonomik belirsizlikleri artırmış ve yeni stratejik arayışları zorunlu hale getirmiştir. Bu bağlamda, AB, ekonomik bağımlılığını azaltmak amacıyla Asya ile ticari ilişkilerini çeşitlendirme çabalarını hızlandırmış, özellikle Çin ile ekonomik iş birliğini güçlendirme yönünde adımlar atmıştır. Bunun yanı sıra, ABD'nin uyguladığı gümrük tarifelerine karşı AB'nin kendi ticari önlemlerini geliştirme çabaları, küresel ekonomik dengelerin yeniden şekillenmesine katkıda bulunmuştur. Ancak, bu dönüşüm sürecinde Avrupa'nın karşı karşıya olduğu en büyük zorluk, iç siyasi bütünlüğünü koruyarak ortak bir ekonomik ve güvenlik politikası oluşturma kapasitesidir. Zira, üye devletler arasında dış ticaret ve ekonomik bağımsızlık konularında farklı yaklaşımların varlığı, AB'nin tutarlı ve etkili bir strateji benimsemesini zorlaştırmaktadır.

Ayrıca Trump'ın Avrupa'daki aşırı sağ hareketler üzerindeki etkisi, özellikle 2016 sonrası dönemde hem siyasi hem de akademik çevrelerde geniş bir tartışma alanı yaratmıştır. Donald Trump'ın Amerikan siyasi sahnesine damga vuran popülist ve milliyetçi söylemleri, yalnızca ABD'de değil, küresel ölçekte, özellikle de Avrupa'daki aşırı sağ partiler ve hareketler üzerinde önemli bir etki yaratmıştır. Bu etki, göçmen karşıtı politikaların, ulusal egemenlik vurgusunun ve geleneksel siyasi elitlere yönelik eleştirilerin Avrupa'da yeniden canlanmasına katkıda bulunmuştur. Özellikle Trump'ın "America First" sloganıyla özetlenebilecek milliyetçi yaklaşımı, Avrupa'daki aşırı sağ partiler için hem retorik hem de stratejik bir model teşkil etmiştir. Örneğin, Fransa'da Ulusal Birlik (Rassemblement National), İtalya'da Lig (Lega) ve Almanya'da Almanya için Alternatif (AfD) gibi partiler, Trump'ın söylemlerinden ilham alarak göçmen karşıtı ve Avrupa Birliği (AB) karşıtı politikalarını güçlendirmişlerdir. Bu partiler, Trump'ın başarısını, geleneksel siyasi söylemlerin dışına çıkarak doğrudan halkın duygularına hitap etmenin etkili bir yolu olarak görmüş ve benzer stratejileri kendi ulusal bağlamlarında uygulamaya çalışmışlardır.

Trump'ın Avrupa'daki en belirgin etkilerinden biri, siyasi kutuplaşmanın derinleşmesi ve liberal demokratik değerlere yönelik meydan okumaların artmasıdır. Aşırı sağ partiler, Trump'ın medyayı ve siyasi elitleri hedef alan söylemlerini benimseyerek, kendi ülkelerindeki ana akım siyasi partilere ve kurumlara karşı benzer bir retorik geliştirmişlerdir. Bu durum, özellikle AB'nin çok taraflılık ve insan hakları gibi temel değerlerine yönelik eleştirilerin artmasına neden olmuştur. AB'nin göç politikaları ve ulusüstü yapısı, aşırı sağ partiler tarafından sıklıkla hedef alınmış, bu da AB'nin iç bütünlüğünü zayıflatan bir faktör haline gelmiştir. Ayrıca, Trump'ın sosyal medyayı etkili bir şekilde kullanarak doğrudan halkla iletişim kurma stratejisi, Avrupa'daki aşırı sağ liderler için de bir örnek teşkil etmiştir. Geleneksel medya kuruluşlarını "yalan haber" kaynağı olarak nitelendiren ve alternatif bilgi kaynaklarına yönelen bu liderler, Trump'ın taktiklerini benimseyerek kendi tabanlarını genişletmeye çalışmışlardır. Bu durum, Avrupa'da medya ve siyaset arasındaki ilişkinin yeniden şekillenmesine ve bilgi ekosisteminin daha da kutuplaşmasına yol açmıştır.

Sonuç olarak, Trump'ın Avrupa'daki aşırı sağ hareketler üzerindeki etkisi, yalnızca siyasi söylemlerin benzeşmesiyle sınırlı kalmamış, aynı zamanda Avrupa'nın siyasi ve kurumsal yapısını derinden etkileyen bir dönüşümü tetiklemiştir. Bu süreç, liberal demokratik değerlerin sorgulanması, AB'nin geleceği üzerine tartışmaların yoğunlaşması ve siyasi kutuplaşmanın artması gibi sonuçlar doğurmuştur.

Tüm bu gelişmelere bağlı olarak, Avrupa Birliği'nin Trump'ın etkilerini en aza indirebilmek ve transatlantik ilişkilerde dengeyi koruyabilmek için somut adımlar atması gerekmektedir. Örneğin, AB, öncelikle kendi iç dayanışmasını güçlendirerek aşırı sağ popülizmin yükselişine karşı ortak bir siyasi ve ekonomik strateji geliştirmelidir. Bunun yanı sıra, transatlantik ilişkilerde daha bağımsız ve proaktif bir rol üstlenerek, NATO gibi kurumlar aracılığıyla ABD ile iş birliğini sürdürürken, kendi savunma ve güvenlik kapasitesini artırmalıdır. Ayrıca, AB'nin demokratik

değerlerini ve çok taraflılık ilkesini vurgulayarak, göçmen hakları, iklim değişikliği ve küresel ticaret gibi alanlarda liderlik rolünü üstlenmesi hem Trump'ın etkilerini azaltmada hem de uluslararası sistemdeki konumunu güçlendirmede kritik bir adım olacaktır.

Ayrıca bu süreçte, AB'nin genişleme ve derinleşme politikalarını yeniden canlandırması da büyük önem taşımaktadır. Özellikle Batı Balkanlar ve Türkiye gibi aday ülkelerle ilişkilerin güçlendirilmesi, AB'nin jeopolitik etkisini artırabilir ve aşırı sağ popülizmin yayılmasını engelleyebilir. Türkiye ile ilişkilerin geliştirilmesi ve üyelik sürecinin yeniden ivme kazanması, hem göç yönetimi ve güvenlik gibi ortak çıkarların korunmasına hem de bölgesel istikrarın sağlanmasına katkıda bulunabilir. Türkiye'nin AB perspektifinin canlı tutulması, aynı zamanda demokratik reformların teşvik edilmesi ve insan hakları standartlarının yükseltilmesi açısından da önemli bir fırsat sunmaktadır. Bu çerçevede, AB'nin Türkiye ile diyalogu güçlendirmesi ve üyelik müzakerelerinde somut ilerlemeler kaydetmesi hem Türkiye'nin Avrupa entegrasyonunu destekleyecek hem de AB'nin küresel etkisini pekiştirecektir.

Yazar Katkı Oranı (Authorship Contributions): Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

Kaynakça

- Adatepe, H. (2022). *Trump dönemi amerikan güvenlik politikasında NATO'nun araçsallaştırılması* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Alrantisi, M. (2025, Şubat 27). *Trump'ın filistinlileri yerinden etme planının bağlamı ve riskleri*. <https://www.setav.org/trumpin-filistinlileri-yerinden-etme-planinin-baglami-ve-riskleri> (Erişim Tarihi: 23.03.2025).
- BBC, (2019, Kasım 7). *Nato alliance experiencing brain death, says Macron*. BBC. <https://www.bbc.com/news/world-europe-50335257> (Erişim Tarihi: 25.03.2025).
- Bloomberg, (2017, Şubat 7). *Trump ana akım medyayı "sahte habercilikle" suçladı*. Bloomberg. <https://www.bloomberght.com/trump-ana-akim-medyayi-sahte-habercilikle-sucladi-1982706-amp> (Erişim Tarihi: 10.02.2025).
- Cingari, P. (2025, Ocak 1). *Trump at Davos: NATO 5% push, tariff warnings for Europe*. <https://www.euronews.com/business/2025/01/23/trump-at-davos-nato-5-push-tariff-warnings-for-europe> (Erişim Tarihi: 14.03.2025).
- Congressional Budget Office, (2025). *Long-Term implications of the 2025 future years defense program*. <https://www.cbo.gov/publication/61017> (Erişim Tarihi: 12.02.2025).
- Dugin, A. (2025, Şubat 4). *Trumpizm dünyayı sarsabilir*. Independent Türkçe. <https://www.indyturk.com/node/753275/d%C3%BCnyadan-sesler/trumpizm-d%C3%BCnyay%C4%B1-sarsabilir> (Erişim Tarihi: 10.02.2025).
- Galvez, C. M. (2025, Ocak 28). *Trump's sweeping immigration crackdown targets some legal means to enter U.S., too*. CBS News. <https://www.cbsnews.com/news/trump-migrants-crackdown-legal-immigration/> (Erişim Tarihi: 11.03.2025).
- Korkmaz, H. (2016). *Hegemonya inşasında ordunun yeri: soğuk savaş sonrası ABD ordusu örneği* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Miri, S. M. ve Ali O. (2022). The impact of Joe Biden's rise to power on the US transatlantic foreign policy. *Revista CIMEXUS*, XVII(1), 219-239. doi: 10.33110/cimexus170110
- Mohan, M. (2025, Ocak 24). *Trump'ın 'iki cinsiyet' politikası dünya için ne anlama gelecek?*. BBC. <https://www.bbc.com/turkce/articles/czx8edge8ww0> (Erişim Tarihi: 11.03.2025).

- NASA, (1967). Outer Space Treaty – 1967. <https://l24.im/rCX3vt> (Erişim Tarihi: 25.02.2025).
- Oktaı, M. (2020, Ekim 14). *ABD'nin uzay faaliyetlerini düzenleyen Artemis Anlaşmaları'na 7 ülke imza attı*. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abdnin-uzay-faaliyetlerini-duzenleyen-artemis-anlasmalarina-7-ulke-imza-atti/2005546> (Erişim Tarihi: 27.02.2025).
-  rmeci, O. (2025, şubat 27). *Trumpizm diye bir řey var mı?*. <https://politikaakademisi.org/2025/02/27/trumpizm-diye-bir-sey-var-mi/> (Erişim Tarihi: 27.02.2025).
- Realfonzo, U. (2025, Ocak 22). *'The EU is very bad for us': Trump sets up trade war*. The Brussels Times. <https://www.brusselstimes.com/1404829/the-eu-is-very-bad-for-us-trump-sets-up-tariff-trade-war> (Erişim Tarihi: 15.03.2025).
- Taycı, F. (2025, şubat 6). *Trump'ın ikinci dönemi: Küresel iklim ve sürdürülebilirliğe etkileri*. Fokus. <https://www.fokusplus.com/bilim/trumpin-ikinci-donemi-kuresel-iklim-ve-surdurulebilirlige-etkileri> (Erişim Tarihi: 11.03.2025).
- Türkiye'de İř Dünyası. (2025, Mart 5). *Trump'tan Grönland ve Panama Kanalı hamlesi: " yle ya da böyle alacağız"*. <https://turkiyedeisdunyasi.com/trumptan-gronland-ve-panama-kanali-hamlesi-oyle-ya-da-boyle-alacagiz-34948/> (Erişim Tarihi: 11.03.2025).
- Yenişafak, (2025, Ocak 1). *NATO ve AB'yi tehdit etti*. Yenişafak Gazetesi. <https://www.yenisafak.com/dunya/abd-baskani-donald-trump-nato-ve-abdyi-tehdit-etti-4672357> (Erişim Tarihi: 14.03.2025).
- Yılmaz, B. (2018). Çağdaş yönetim biřimi olarak demokrasi. D. Dursun ve M. Altunoęlu (Eds.), *Siyaset Bilimi* (s. 122-149). Anadolu Üniversitesi Yay.
- Yılmaz, S. (2025, Mart 10). *Trump'ın g   oyunu*. Anka Enstitüsü, <https://ankaenstitusu.com/trumpin-guc-oyunu/> (Erişim Tarihi: 13.03.2025).